

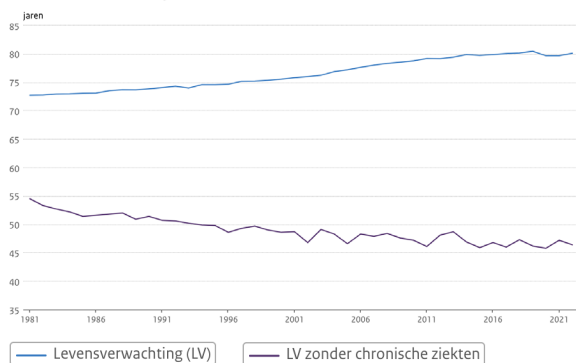
MANIFEST

GEZONDHEIDSRAMP IN NEDERLAND OP KOMST GEZONDHEIDSFONDSEN WILLEN SAMEN MET IEDEREEN IN NEDERLAND HET TIJ KEREN

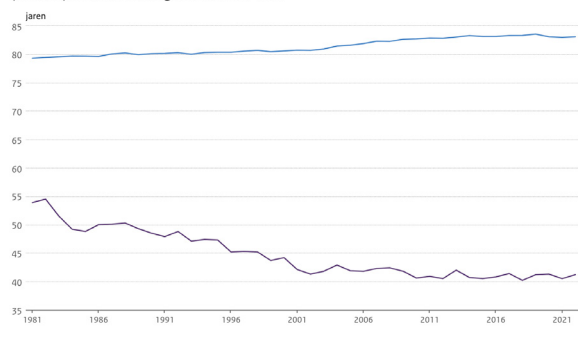
Nederlanders leven steeds korter in goede gezondheid

Nederlanders beschouwen gezondheid als de belangrijkste randvoorwaarde voor een goed leven en beschouwen zorg en gezondheid als de grootste uitdaging voor de nabije toekomst. Maar ondanks dat we de afgelopen decennia steeds langer zijn gaan leven, neemt het aantal jaren dat we leven met chronische aandoeningen sinds 1980 stelselmatig en schrikbarend toe. Ook zijn we in Nederland voor wat betreft de gemiddelde levensverwachting afgezak van een koppositie in de EU naar de middenmoot.

(Gezonde) levensverwachting mannen 1981-2022

(Gezonde) levensverwachting vrouwen 1981-2022

Bron: <https://www.vzinfo.nl/gezonde-levensverwachting/leeftijd-en-geslacht#trend-gezonde-lv>

De zorg raakt mede hierdoor overbelast en wordt duurder. Het aantal mensen dat behandeling nodig heeft neemt toe en er is een groeiend personeelstekort, niet alleen binnen de zorg. Er voltrekt zich een gezondheidsramp in slow motion en die stopt niet vanzelf.

Oorzaken van korter gezond leven

Dat we in Nederland steeds korter in goede gezondheid leven, komt door de volgende risico's en ontwikkelingen:

- In de huidige samenleving is ongezond leven makkelijker en goedkoper dan gezond leven.
- Onze leefomgeving en klimaat verslechteren door ongezonde lucht en vervuiling.
- Een zorginfarkt dat groeit in omvang vanwege meer mensen met een chronische aandoening en een groeiend personeelstekort.
- Oplopende tekorten van medicijnen en hogere uitgaven daar aan.
- Er is sprake van een voortgaande dubbele vergrijzing (binnen de groep 65-plussers neemt het deel 80-plussers toe, en er zijn meer en langer levende 65-ers).

Ongezondheid bedreigt onze welvaart

Samenleving betaalt hoge kosten door vervuiling en ongezonde producten

Momenteel kunnen bedrijfssectoren die de leefomgeving vervuilen - en sectoren die jongeren overladen met verslavende en ongezonde producten - zonder al te veel tegenstand hun gang gaan. We lijken te accepteren dat de overheid, burgers, gezondheidszorg, patiëntenorganisaties en gezondheidsfondsen hier de dupe van worden en voor de kosten opdraaien, niet de veroorzakers.

Toename sociaal-economische gezondheidsverschillen

Een laag inkomen en weinig vermogen verhogen de kans dat je in een omgeving komt te wonen die ongunstiger is voor je gezondheid. Daarbij wordt zorg steeds duurder en onbereikbaar. Er zijn al signalen van zorgmijding door bepaalde groepen. In Nederland leven de minst welvarende mensen maar liefst acht jaar korter dan de meest welvarende en 24 jaar korter in goede gezondheid. Wij vinden dit onacceptabel.

Ongezondheid verlaagt de participatie

Ongezondheid heeft grote gevolgen voor de gezondheid en kwaliteit van leven van mensen zelf. Het verlaagt de participatie in de samenleving en leidt tot meer eenzaamheid. Ook draagt het bij aan ziekteverzuim, productiviteitsverlies en personeelstekorten. Een ongezond Nederland heeft niet alleen grote gevolgen voor het welzijn van elke Nederlander maar ook voor onze gezamenlijke welvaart.

Ongezonde jeugd voorspelt weinig goeds voor de toekomst

Bij de jeugd is de situatie minstens zo zorgelijk:

- 1 op de 3 jongeren ervaart mentale klachten.
- 1 op de 8 kinderen heeft overgewicht.
- 40% van de kinderen beweegt te weinig.
- Nederlandse kinderen zijn gemiddeld 13 jaar als ze voor het eerst alcohol drinken.
- Ruim 1 op de 4 jongeren rookte in 2023 een sigaret en 1 op de 5 gebruikte tenminste één keer een e-sigaret.

Versnellen van de gezondheidstransitie is cruciaal

Het wordt niet vanzelf beter. Er is een snelle gezondheidstransitie nodig, waardoor we meer jaren in goede gezondheid gaan leven in Nederland. Een transitie met eenzelfde impact zoals eerder antibiotica en riolering tot enorme verbeteringen in onze gezondheid hebben geleid. We vinden dat de huidige veranderingen niet snel genoeg gaan. Er moet meer nadruk gelegd worden op preventie, het verkleinen van de sociaal-economische gezondheidsverschillen, het centraal zetten van gezondheid in het beleid van de overheid, het vergroten van de inzetbaarheid van mensen met een chronische aandoening en een bedrijfsleven dat zich inspant om de gezondheid te beschermen. Alleen als overheid, gezondheidszorg, het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties, waaronder patiëntenorganisaties en gezondheidsfondsen, samen de schouders eronder zetten, zijn we in staat de broodnodige verandering snel te realiseren.

De oproep van 22 gezondheidsfondsen

1. Wij staan klaar om samen met de overheid, het bedrijfsleven, de zorg en andere maatschappelijke organisaties de transitie naar langer gezond leven voor iedereen in Nederland te versnellen. Dit doen we door in dialoog te gaan met de achterbannen van alle betrokken maatschappelijke organisaties om te verkennen wat hun behoeftes zijn binnen deze gezondheidstransitie. Onze oproep: doe met ons mee, in het belang van gezondheid en welzijn voor iedereen in Nederland. In die transitie hoort dat we als samenleving de sociaal-economische gezondheidsverschillen verkleinen en vaart maken met de Gezonde Generatie: door het makkelijker en goedkoper maken van gezond leven voor iedereen in Nederland, in het bijzonder voor de jeugd!
2. Wij roepen het bedrijfsleven op om werk te maken van gezondheid. Concreet betekent dat:
 - het bedrijfsleven zich inspant om de gezondheid te beschermen in Nederland. Net zoals bedrijven zich inspant om CO₂-neutraal te worden, om het klimaat te beschermen. Gezondheid zou niet moeten hoeven lijden onder winstmaximalisatie. Door de overheid aangereikte kaders hiervoor kunnen stimulerend werken. Deze transitie leidt niet alleen tot meer gezondheid maar nodigt ook uit tot innovatie.
 - de participatie van mensen met een chronische aandoening en mantelzorgers op de werkvloer wordt verhoogd.
3. Wij roepen de overheid op om op grond van artikel 22; lid 1 van de grondwet (*De overheid treft maatregelen ter bevordering van de volksgezondheid*) haar activiteiten te intensiveren om de toename van ongezonde levensjaren om te buigen naar een toename van gezonde levensjaren door:
 - gezondheid centraal te zetten in al haar beleid, dus niet alleen in het volksgezondheidsbeleid, en ambitieuzere maatregelen te treffen;
 - de procesleiding te nemen in de brede gezondheidstransitie, waaronder door het stellen van kaders voor het bedrijfsleven.

Meer informatie over onze uitgangspunten en gebruikte bronnen is te vinden in ons visiedocument, zie www.gezondheidsfondsen.nl

